

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/18/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5814205587
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5814205587.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: N. J., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Námestovo, dieťa rodičov: matka - H. J., rod. O., nar. X.X.XXXX, bytom L., H. XXX/XX, právne zastúpená Centrom právnej pomoci, so sídlom Bratislava, Nám. Slobody 12, pracovisko - Kancelária Tvrdošín, so sídlom Tvrdošín, Školská 165/2, a otec - Z. J., nar. XX.X.XXXX, bytom X., sídl. V. XXXX/XX, o návrhu matky na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu manželstva, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 5P/17/2014-53 zo dňa 19. novembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í vo výroku o vyživovacej povinnosti a vo výroku o zameškanom výživnom tak, že:

- otec je p o v i n ý s účinnosťou od 1.6.2014 prispievať na maloletého N., nar. X.X.XXXX, sumou 110 eur mesačne, vždy do 15. dňa príslušného mesiaca vopred k rukám matky,
- návrh matky na určenie vyživovacej povinnosti k maloletému N., nar. X.X.XXXX, za obdobie od 19.4.2014 do 31.5.2014 z a m i e t a ,
- zameškané výživné za obdobie od 1.6.2014 do 31.11.2014 v sume 360 eur je otec p o v i n n ý zaplatiť v mesačných splátkach po 40 eur, splatných spolu s bežným výživným, pod hrozbou straty výhody splátok, počnúc prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku.

Rozsudok okresného súdu vo výroku o schválení rodičovskej dohody ohľadom zverenia maloletého dieťaťa a úpravy styku s maloletým dieťaťom z o s t á v a n e d o t k n u t ý .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej sa maloletý N. zveruje do osobnej starostlivosti matky a otec je oprávnený stretávať sa s ním každú sobotu v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod. Konštatoval, že navrhnutá rodičovská dohoda je v prospech záujmov dieťaťa, ktoré vyrastá v stabilnom výchovnom prostredí u matky a realizácia stretnutí otca s ním bude uspokojovať jeho citové a vývinové potreby.

Nadväzne súd I. stupňa určil výšku vyživovacej povinnosti otca k maloletému N. sumou 110 eur mesačne. Vychádzal zo zistení, že maloletý nemá výrazné zdravotné komplikácie, navštevuje len kožnú ambulanciu, v súvislosti s čím zásadnejšie výdavky preukázané neboli. Nenavštevuje školské zariadenie, je doma s navrhovateľkou, ktorej príjem tvorí rodičovský príspevok 203,20 eur, prídavky

na dieťa 23,52 eur a otcom poukazované výživné v sume 50 eur. Matka býva v dome svojich rodičov, ktorým na bývanie neprispieva.

Vo vzťahu k otcovi okresný súd uviedol, že tento nemá iné vyživovacie povinnosti, prevádzkuje živnosť v oblasti vykonávania stavebných prác vo firme, ktorej vlastníkom je jeho matka. Táto je zároveň aj vlastníčkou bytu, v ktorom otec býva, pričom (ona) uhrádza prevažnú časť nákladov na bývanie. Hoci otec deklaroval príjem 350 eur, z výpisu z (jeho) účtu vyplýva, že mu boli poukazované sumy vo výške 971 eur v mesiaci august 2014, 940 eur v mesiaci október 2014 a 650 eur v mesiaci november 2014. Na základe uvedeného okresný súd vyhodnotil ako pravdivé tvrdenia matky, že príjem otca je vyšší, než ho on priznáva. Zohľadnil tiež okolnosť, že otec je zdravý, netrpí závažným ochorením, ktoré by mu znemožňovalo nájsť si vhodnú prácu, naopak sám otec uvádzal, že si dokáže aj brigádne privyrobiť. Výdavky rodičov súd ustálil na približne rovnakej úrovni. Obaja rodičia sú fajčiari, ale nadmerné požívanie alkoholu otcom nepovažoval za preukázané/zistené. Otec dieťaťa si plní vyživovaciu povinnosť aj občasným zaobstaraním hygienických potrieb (plienky) a stravy. Zhrnúc opísané skutkové zistenia, prvostupňový súd uzavrel, že odôvodneným potrebám maloletého dieťa, ako aj schopnostiam a možnostiam otca zodpovedá suma výživného 110 eur mesačne.

Počiatok plnenia vyživovacej povinnosti viazal na okamih opustenia spoločnej domácnosti matkou - 19.4.2014. Následne vymedzil zameškané výživné za obdobie od 19.4.2014 do vyhlásenia rozsudku v celkovej sume 420 eur, keď od určenej výšky výživného odpočítal otcom (dobrovoľne) uhrádzané výživné vo výške 50 eur mesačne. Splatnosť zameškaného výživného stanovil dňom 28.2.2015.

Proti tomuto rozsudku podal vo výroku o vyživovacej povinnosti v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, ktorý sa domáhal určenia výživného v sume 50 eur mesačne. Namietal, že „vzhľadom na aktuálne okolnosti, ktoré reálne odzrkadľujú jeho finančnú stav“, nie je schopný plniť výživné v stanovenej výške. V tejto spojitosti uviedol, že jeho „oficiálna mzda“ predstavuje 358 eur netto, čo aj s pripočítaním príjmu z brigádnickej výpomoci činí v priemere cca 480 eur mesačne. Zopakoval štruktúru svojich výdavkov tak, ako bola prezentovaná pred súdom I. stupňa a poukázal na zlú situáciu v stavebníctve, predovšetkým v zimnom období; aktuálne nemá ani možnosť ďalších brigád. Dodal, že ostatné skutočnosti môže doplniť na pojednávaní a taktiež, že „v prípade akejkolvek možnosti podieľať sa na výchove dieťaťa (i finančne) bude na to ihneď reagovať“.

Vo vyjadrení k odvolaniu matka zdôraznila, že otec neuviedol žiaden dôvod v zmysle § 205 a nasl. O.s.p., pre ktorý by bolo dôvodné odvolaniu vyhovieť, čo i len čiastočne. Dodala, že okresný súd náležite zohľadnil jednotlivé okolnosti posudzovanej veci, pričom bolo jednoznačne preukázané, že je v schopnostiach a možnostiach otca prispievať na výživné (jeho jediného) dieťaťa sumou 110 eur. Kolízny opatrovník zotrval na svojom vyjadrení prezentovanom na pojednávaní dňa 19.11.2014 (v otázke výživného navrhoval uložiť otcovi túto povinnosť v „žiadanej sume“ 130 eur mesačne - pozn. odvolacieho súdu).

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1, 2 písm. a/ v spojitosti s § 211 ods. 1 O.s.p. (z toho titulu zostal nedotknutý odvolaním nenapadnutý výrok o schválení rodičovskej dohody o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky a o oprávnení otca stýkať sa s maloletým) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) v preskúmvanej časti napadnutý rozsudok zmenil podľa § 220 O.s.p. tak, ako je konštatované vo výroku tohto rozhodnutia.

Z obsahu odvolania je zjavné, že otec len v takmer nezmenenej/doslovnej podobe zopakoval svoje písomné vyjadrenie k veci samej, ktoré učinil ešte v štádiu pred pojednávaním okresného súdu. Zásadným „nedostatk“ odvolateľom zvoleného postupu je absencia jeho konkrétnej reakcie na skutkové a právne závery vyslovené v napadnutom rozhodnutí. V dôsledku uvedeného je súčasťou odvolania aj argumentácia, ktorá logicky nezodpovedá postupnosti priebehu konania (vyjadrenie o tom, že ostatné skutočnosti doplní na riadnom pojednávaní). Predmetné nedôslednosti v prístupe odvolateľa však nemali vplyv na prieskum napadnutého výroku rozsudku okresného súdu, lebo konanie o starostlivosti o maloleté deti je ovládané vyšetrovacou zásadou.

Okresný súd správne vymedzil relevantné zákonné kritéria pre určenie výšky vyživovacej povinnosti, t.j. odôvodnené potreby maloletého dieťaťa a schopnosti a možnosti na strane výživou povinnej osoby, ako aj (na strane) matky. Nadväzne konkrétnym skutkovým zisteniam zodpovedajú jednotlivé závery súdu I. stupňa, vrátane zásadnej úvahy, v zmysle ktorej skutočný príjem otca výrazne prekračuje príjem

ním (oficiálne) deklarovaný. Túto okolnosť otec v priebehu konania (čo sa v plnej miere týka aj jeho odvolacieho štádia) žiadnym relevantným spôsobom nevyvrátil. Opodstatnene preto okresný súd pri určení výšky vyživovacej povinnosti vychádzal z takto stanoveného/ustáleného príjmu; v konkrétnostiach krajský súd odkazuje i na ďalšie (vecne správne) skutkové zistenia prvostupňového súdu.

Čiastočne sa odvolací súd odchýlil od jeho záverov v otázke určenia začiatku povinnosti plnenia vyživovacej povinnosti otcom. Pokiaľ totiž súd I. stupňa určenie výživného späťne (aj) za obdobie pred podaním návrhu odôvodnil poukazom na opustenie spoločnej domácnosti (dňa 19.4.2014), táto okolnosť nie je takého (výnimočného) charakteru, aký zákon (§ 77 ods. 1 Zákona o rodine) predvída/požaduje pre späťné priznanie výživného. Z pohľadu účelu predmetného ustanovenia možno za kvalifikovanú považovať takú okolnosť, ktorá bráni (oprávnenej osobe) uplatniť si (pred súdom) nárok na plnenie vyživovacej povinnosti bezodkladne po jej porušení príslušným subjektom. Následne je zjavné, že samotné opustenie spoločnej domácnosti danú charakteristiku nespĺňa.

Naproti tomu sa okresný súd sa nevyporiadal s tvrdením matky, že návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti nepodala skôr preto, lebo sa spoliehala na príslub otca o platení vyššieho výživného, čo si však pod vplyvom jeho matky napokon rozmyslel. Práve tejto okolnosti pritom možno, podľa odvolacieho súdu, z určujúceho hľadiska priznať potrebnú mieru relevancie. Významu inštitútu vyživovacej povinnosti nezodpovedá také správanie matky, ktorá neprimerane dlho váhala so súdnym uplatnením nároku dieťaťa na určenie vyživovacej povinnosti otca; a to aj napriek tomu, že jeho predošlý príslub (z hľadiska reálne poskytovanej výšky výživného) opakovane nedodržiaval.

Následne odvolací súd v okolnostiach súdnej veci ustálil časový rozsah troch mesiacov ako primerané obdobie, počas ktorého možno akceptovať ako dôvod neskoršieho uplatnenia si nároku spoliehanie sa (resp. vyčkávanie) na dodržanie deklarovaného príslubu otca o rozsahu ním dobrovoľne plnenej vyživovacej povinnosti. Prihliadol predovšetkým na skutočnosť, že otec (aspoň čiastkovo) vyživovaciu povinnosť plnil/správal sa podľa jeho príslubu, resp. (mimosúdnej) dohody s matkou.

Na základe opísaných východísk určil odvolací súd začiatok plnenia vyživovacej povinnosti otca dňom 1.6.2014 (matka podala návrh 22.8.2014). Zároveň návrh matky v prevyšujúcej časti, t.j. za obdobie od 19.4.2014 do 31.5.2014 zamietol. Krajský súd napadnutý výrok čiastočne zmenil i v určení platobného miesta otcovi určenej vyživovacej povinnosti. So štandardného slovného vymedzenia „k rukám matky“ vynechal konkrétne číselné označenie účtu matky v peňažnom ústave. V prípade, že by došlo k jeho zmene (napr. otvorením účtu v inom peňažnom ústave z titulu pre spotrebiteľa/majiteľa účtu výhodnejších podmienok), by totiž bolo nevyhnutné (pomerne procesne komplikovane) meniť i záväznú (výrokovú) časť súdneho rozhodnutia. Samozrejme, otec môže aj po tejto úprave prvostupňového rozhodnutia plniť vyživovaciu povinnosť bezhotovostnými platbami na účet matky v peňažnom ústave.

Za vyššie ustálených okolností - pri zohľadnení medzi účastníkmi nespornej skutočnosti otcom pravidelne uhrádzaného výživného v sume 50 eur mesačne - predstavuje zameškané výživné ku dňu rozhodovania okresného súdu (za obdobie od 1.6.2014 do 31.11.2014, výživné za mesiac november 2014 už bolo splatné; t.j. za 6 mesiacov) sumu 360 eur (6 x 60 eur). Vzhľadom na celkovú výšku zameškaného výživného, výšku bežného výživného a preukázanú príjmovú a výdavkovú situáciu odvolateľa, umožnil odvolací súd otcovi zaplatenie predmetnej sumy formou splátok po 40 eur mesačne (splatných spolu s bežným výživným), avšak pod hrozbou straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej splátky.

Zameškané výživné je otec povinný splácať počnúc prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku. To znamená, že v kalendárnom mesiaci nasledujúcom po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku otec popri bežnom výživnom zaplatí i (prvú) splátku zameškaného výživného.

Vzhľadom na zmenu (hoci len čiastočnú) prvostupňového rozsudku odvolací súd rozhodoval o náhrade trov celého konania (§ 224 ods. 2 O.s.p.). Nakoľko vo veci starostlivosti o maloleté deti ide o konanie, ktoré môže začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 O.s.p.), vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu jeho trov (§ 146 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.